

OSNOVNA ŠOLA BRASLOVČE
Rakovlje 15b, 3314 Braslovče
Tel.: 03/ 5703 23 50
Fax.: 03/ 5703 23 59
E – mail: sola_braslovce@osbraslovce.si

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

BRASLOVŠKO JEZERO

Tematsko področje: GEOGRAFIJA

Avtorji:

Luka Jager, 8. b
Tina Tkalec, 8. b
Mateja Novak, 8. b

Mentorica:

Bernarda Predovnik, pred. učiteljica geografije, zgodovine

Somentorica:

Irena Kumer, učiteljica razrednega pouka in knjižničarka

Braslovče, 2009

Raziskovalna naloga je bila opravljena na OŠ Braslovče

Mentorica: Bernarda Predovnik, pred. učiteljica geografije, zgodovine

Somentorica: Irena Kumer, učiteljica razrednega pouka in knjižničarka

Datum predstavitve: april, 2009

KLJUČNA DOKUMENTACIJA

ŠD OŠ Braslovče, 2008/09

KG jezero, turizem, ekologija, prosti čas, prireditve

AV JAGER, Luka / TKALEC, Tina / NOVAK, Mateja

SA PREDOVNIK, Bernarda ment. / KUMER, Irena somet.

KZ 3314 Braslovče, SLO, Rakovlje 15 b

ZA OŠ Braslovče

LI marec, 2009

IN BRASLOVŠKO JEZERO

TD RAZISKOVALNA NALOGA

OP V, 6 tab., 5 graf., 1 karta, 26 fotog., 3 dok., 3 s.

IJ sl

JI sl

AI Raziskovalna naloga prikazuje zgodovino Braslovškega jezera in dogajanje ob njem, ki je bilo v tem delu nekoč zelo pestro, v današnjem času pa je stanje povsem drugačno. Jezero vzbuja veliko zanimanje za ogled, zabavo, za zdravo in aktivno preživljanje prostega časa v naravi in različna druženja, kar je zamrlo. Naravne možnosti za razvoj turizma so kljub vsemu dobre. Problem razvoja in pestrejše ponudbe Braslovškega jezera je povezan s težavami lastništva jezera in okolice. Podane se ideje za izboljšanje trenutnega stanja jezera in okolice, ki bi pripomogle k ponovni oživitvi tega območja braslovške občine.

KAZALO VSEBINE

KLJUČNA DOKUMENTACIJA	II
1. UVOD	1
1.1. Hipoteze	2
1.2. Cilji	2
2. PREGLED OBJAV	3
2.1. Braslovško jezero	3
2.1.1. Iz društvenih arhivov	5
2.2. Prireditve nekoč	7
2.2.1. Spomini Matije Šketa	11
2.2.2. Ripoved Zvonke Dobnik o dogodkih, ki so se odvijali na Braslovškem jezeru ...	12
3. METODOLOGIJA	13
4. REZULTATI IN RAZPRAVA	14
4.1. Črne pike Braslovškega jezera	14
4.2. Turističnemu društvu in občini Braslovče predlagamo	20
4.2.1. Sprehajalna pot ob jezeru	21
4.5. Pravila prireditve Šport špas	23
4.6. Pogovarjali smo se s predsednico Turističnega društva Braslovče	25
4.7. Anketa	25
4.7.1. Učenci so odgovorili	25
4.7.2. Krajanji so odgovorili	28
4.8. Kemijska analiza vode	31
5.4. Ribištvo na Braslovškem jezeru	32
5. ZAKLJUČEK	34
6. POVZETEK	34
7. ZAHVALA	35
8. VIRI IN LITERATURA	36

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število odgovorov	25
Tabela 2: Število odgovorov	26
Tabela 3: Število odgovorov	27
Tabela 4: Število odgovorov	29
Tabela 5: Število odgovorov	29
Tabela 6: Stanje vode v Braslovškem jezeru	32

KAZALO PREGLEDNIC, GRAFOV, KART, FOTOGRAFIJ IN DOKUMENTOV

Graf 1: Odgovori na vprašanje: »Ali si se že kopal na Braslovškem jezeru?«	26
Graf 2: Odgovor na vprašanje: »Kaj meniš je voda v Braslovškem jezeru onesnažena ali ne?«	27
Graf 3: Odgovori prikazani z grafom	27
Graf 4: Odgovori na vprašanje: »Ali ste se v jezeru že kdaj kopali?«	29
Graf 5: Odgovori na vprašanje	29
Karta 1: Lega Braslovškega jezera	4
Fotografija 1: Panorama Braslovškega jezera	1
Fotografija 2: Pogled proti skakalnici	3
Fotografija 3: Drsanje za zabavo	7
Fotografija 4: Drsalna revija Fotografija 5: Tudi otroci so se udeleževali drsalnih revij .	7
Fotografija 6: Izbor za hmeljsko princeso	8
Fotografija 7: Sprehod princes okoli jezera	8
Fotografija 8: Dramska skupina pred začetkom igre Miklova Zala	9
Fotografija 9: Tekma lokostrelcev	9
Fotografija 10: Mladi planinci z osvojenimi pokali in priznanji	10
Fotografija 11: Zaključek orientacijske lige v Braslovčah, 7. 6. 1997	10
Fotografija 12: Skrbimo za naše vode in čisto okolje?	14
Fotografija 13: Sta to sploh klopca in koš?	15
Fotografija 14: Zaraščena okolica jezera.	15
Fotografija 15: Fotografija pove vse.	16
Fotografija 16: Le kje je potka?	16
Fotografija 17: Tak »most« je nevaren predvsem ob deževnih dneh	17
Fotografija 18: Še drevesa ne marajo živeti v takem neredu	17
Fotografija 19: Potrebno popravila?	18
Fotografija 20: Na tej skakalnici bi se lahko zelo hitro kdo poškodoval	18
Fotografija 21: V tako lepem okolju se ne spodobi, da je jezero tako zanemarjeno	19
Fotografija 22: Še več podobnih turističnih tabel	19
Fotografija 23: Tina opravlja poizkus	31
Fotografija 24: Rezultati poizkusa	31
Fotografija 25: Beli amur	33
Fotografija 26: Apnenje zgornjega braslovškega ribnika	33
Dokument 1: Prošnja TD Prosvetnemu društvu za posojilo denarja	5
Dokument 2: Pozitiven odgovor Prosvetnega društva	6
Dokument 3: Plan dela TD	22

KAZALO SLIK

Slika 1: Koš za smeti	20
Slika 2: Klopca	20
Slika 3: Pot okoli jezera z nalogami	24

SEZNAM OKRAJŠAV

TD – Turistično društvo
PD – Planinsko društvo
RD – Ribiška družina
SPOT – Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje
OŠ – osnovna šola
KS – krajevna skupnost
oz. – oziroma
št. – število

1. UVOD

Smo učenci 8. razreda in obiskujemo OŠ Braslovče. Ker je v bližini Braslovško jezero, smo se kaj hitro odločili, da ga raziščemo.

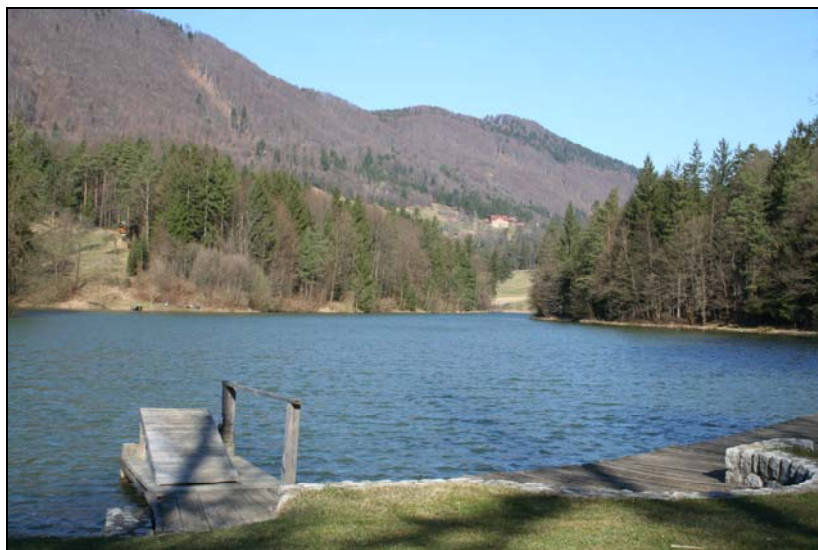
Jezero je bilo v preteklosti zelo obiskano in turistično pomembno, zato smo se odločili, da bi ga predstavili širši javnosti in ga spet prebudili iz speče pravljice.

Marsikateri Slovenec bi prepoznal Braslovško jezero, saj je bilo po Sloveniji precej znano. Večinoma ga poznajo starejši, ker so se včasih okoli Braslovškega jezera dogajale številne prireditve in se je dalo zabavati na veliko načinov. Zaradi tega je tja prihajalo veliko ljudi. Nekateri so se prišli zabavat, drugi so se prišli le sprehajat okoli jezera in uživati v naravi, tretji pa so se prišli v poletnih mesecih kopat. Čez celo leto je bilo mogoče čolnariti in loviti ribe. Jezero napaja čisti potok Trebnik, ki izvira na severozahodni strani. Odvaja pa tudi odvečno vodo. Vse to in še več se je v letih spremenilo. Na jezeru je zelo malo stvari, ki bi privabile obiskovalce in na žalost lahko rečemo, da ni več vzor našega kraja. Take stvari pa so nam dale še večji zagon in voljo, da smo resno pristopili k tej raziskovalni nalogi. Tako smo se že na začetku tega projekta povezali s Turističnim društvom Braslovče. Z njimi smo se pogovarjali in skupaj iskali ideje, kaj vse bi se dalo postoriti in spremeniti okoli jezera. Vsi so bili pozitivni in so podprli naše delo. Dali so nam tudi nekaj zelo pomembnih in koristnih informacij, ki so nam bile v pomoč.

Vsi si zelo želimo, da bi se na jezeru zopet odvijale prireditve, da bi se uredila okolica in da bi jezero ponovno vrnilo v »funkcijo«, kot je bila nekoč. Jezero leži v lepi naravni idili, zato ga je naša želja takega prikazati in ga obogatiti z dodatki, ki smo jih prikazali v nadaljevanju naloge, kajti nekatere stvari ob samemu jezeru nam niso ravno v ponos.

Zamisli v raziskovalni nalogi smo predstavili učiteljici Bernardi Predovnik. Svetovala nam je, da poprosimo za somentorstvo Ireno Kumer, knjižničarko na naši šoli.

Z našim delom nismo smeli preveč odlašati, saj ga je bilo dosti. Tako se je naše raziskovalno delo pričelo že v novembru.

Fotografija 1: Panorama Braslovškega jezera

1.1. Hipoteze

- Braslovško jezero je bilo turistično nekoč zelo obiskano.
- Krajanje Braslovč dobro poznajo turistične dejavnosti, ki so se nekoč odvijale.
- Za razvoj turizma ima okolica jezera dobre naravne pogoje.
- Jezero z okolico je onesnaženo in zanemarjeno.

1.2. Cilji

- Predstaviti nastanek jezera.
- Spoznati zgodovino turizma Braslovškega jezera in okolice.
- Prikazati turistično stanje Braslovškega jezera in okolice.
- Predlagati možnosti razvoje turizma danes.
- Prikazati smernice mladih za razvoj turizma.
- Izdelati predloge za izboljšave turističnega stanje jezera in njegove okolice.

2. PREGLED OBJAV

2.1. Braslovško jezero

Ped približno tridesetimi leti so nekateri Braslovčani začeli razmišljati o možnosti, da bi se začel trg Braslovče razvijati kot turistični kraj. Da bi delo uspešnejše in bolj organizirano vodili, so 26. februarja 1961 ustanovili Turistično društvo Braslovče.

Prva naloga, ki so si jo zadali člani novoustanovljenega Turističnega društva Braslovče, je bila narediti in urediti umetno jezero. Braslovško jezero je nastalo na predelu, kjer je bil v preteklosti ribnik Celjskih grofov. S pomočjo Nivoja Celje (predvsem pomoč Nika Rožiča) so na zemljišču Plaskanove doline prestregli vodo izvira Trebnika in jo zadržali v naravnem jezeru. Do jezera so napeljali vodovod in uredili kanalizacijo. Elektro Celje je skoraj brezplačno napeljalo elektriko. Uredili so obrežja jezera, postavili skakalni stolp, kupili nekaj čolnov in uredili pristajališče za čolne. V jezero so dali ribe. Poskrbeli so za prvo postrežbo – dobili so brezplačno opuščeno utico iz Žovneka, kjer je nastal majhen bife. Utrjevali so bivšo gozdno cesto, po desetih letih so jo asfaltirali.

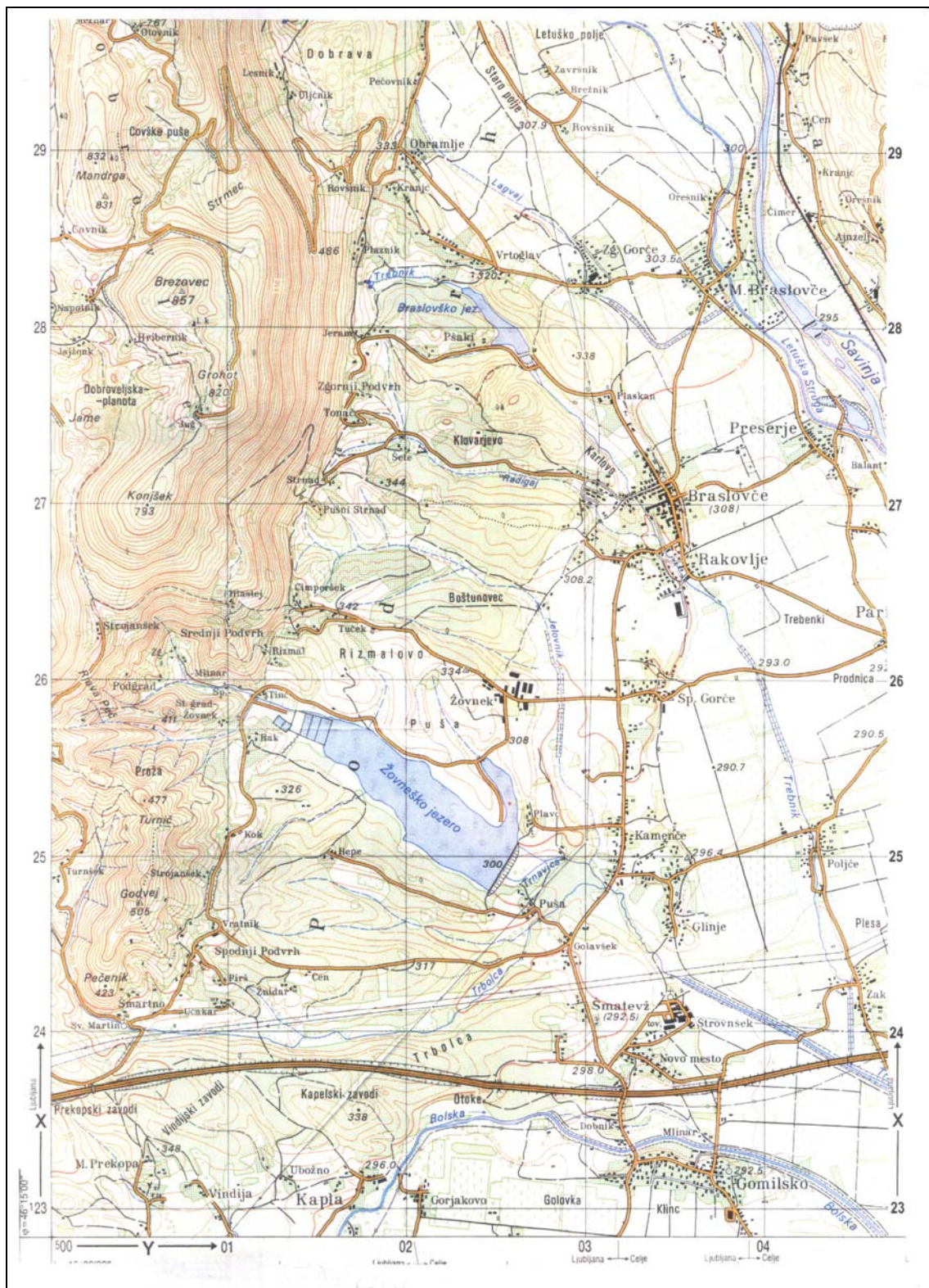
Gostinsko podjetje Braslovče je na mestu prvotne manjše kočice ob jezeru zgradilo gostišče. Pojavljati se je začelo zanimanje za obisk jezera, predvsem med ribiči, tako da je uspela prodaja ribiških kart. Pozimi je jezero zmrznilo, nastalo je tudi do 30 cm ledu. Turistično društvo je dve leti zapored organiziralo drsalno revijo s celjskimi in velenjskimi drsalci. Bila je tudi hokejska tekma med Celjem in Ljubljano ter hitrostne motorne dirke po zamrznjenem jezeru.

Velikost: približno 4 do 5 hektarjev, dolgo približno 500 m in široko 170 m in 60 m na ožjem delu.

Jezero je že od njegovega nastanka leta 1961 pa do danes namenjeno turističnim aktivnostim, a na žalost so te dejavnosti neorganizirane. Jezero pa nudi bogat ribolov, ki se prične 1. marca in preneha 15. oktobra. Najbolj znano je nočno tekmovanje na soma, ki se ga udeleži precejšnje število ljubiteljev športnega ribolova. Organizator tekmovanja je RD Šempeter.

Fotografija 2: Pogled proti skakalnici

Karta 1: Lega Braslovškega jezera

2.1.1. Iz društvenih arhivov

Že v letu ustanovitve 1961. leta je TD Braslovče pri ureditvi jezera za finančno pomoč prosilo Prosvetno društvo Braslovče.

Sklepamo lahko, da so si že v šestdesetih letih močno prizadevali urediti to naravno lepoto. To potrjujeta dokumenta, ki smo ju našli v arhivih društev.

488 - 4.11.1961.

Braslovče 4.11.1961.

TURISTIČNO-OLEPŠEVALNO
DRUŠTVO BRASLOVČE

Zašlva: Začasno posojilo
Štev.: 75-61

PROSVETNEMU DRUŠTVU

BRASLOVČE

Kakor je vsem znano si je TURISTIČNO-OLEPŠEVALNO društvo v Braslovčah zažele veliko narogo, da obnovi jezero v bivši Plas-kanovi dolini, kar bo gotovo prineslo braslovčanom velike koristi. Če hočemo do prihodnjega leta urediti jezero so seveda veliki izdatki, za-ker ne nimamo dovolj sredstev. Prve najne plačilo je dele z buldoženjem in smo primorani obrniti se na Vašo organizacijo s prošnjo, da nam priskoči na pomoč in za-časno posodi Din. 100.000.- (enstotisoč/.

V upanju, da bo PD razumelo naš položaj in naše prošnje ugodno rešilo

Vas tovariško pozdravljamo!

Predsednik TOD:
/C. Jank

Dokument 1: Prošnja TD Prosvetnemu društvu za posojilo denarja

PROSVETNO DRUŠTVO
BRASLOVČE

Braslovče 14.11.1961.

Zadeva: Začasno posojilo TOD-u
Štev. 487-61

TURISTIČNEMU - OLEPŠEVAL. DRUŠTVU

BRASLOVČE

PROSVETNO DRUŠTVO Braslovče je Vašo prošnjo z dne 4.11.t.l.
št.75-61 razpravljalo na svoji seji dne 7.11.1961. in z ozirom
na to, da bo kraj s tujskim prometom res mnogo pridobil, Vašo
prošnjo ugodno rešil.

Odbor je soglasno sklenil, da posodi TOD-u začasno Din.100.000.-
/enstotisoč/.

Želimo Vam mnogo uspehov pri ureditvi jezera in ~~MMMMM~~tujskega
prometa v tem lepem kraju in Vas

tovariško pozdravljamo!

PROSVETNO DRUŠTVO
BRASLOVČE

Predsednik PD:

/Dernač Ivan/

2.2. Prireditve nekoč

Prva leta so organizirali na jezeru več prireditev, ki so privabljele veliko gledalcev. Pisnih virov o prireditvah nismo našli. Prireditve, ki smo jih izvedeli od krajanov, so bile:

➤ MOTOKROS NA LEDU

Ko je bil led dovolj trden, so se po ledu vozili pozimi z motorji. Na gumah so imeli posebne železne špice, da so se lahko vozili po ledu. Ker je bila to novost v športu in seveda je ljudje v Braslovčah in okolici niso poznali, so bili ponosni, da se je kaj takega odvijalo tudi na Braslovškem jezeru.

➤ VATERPOLO

To je skupinska igra z žogo v jezeru. Vaški fantje so svoj prosti čas veliko posvečali športu in ne televiziji, ker jih sploh niso imeli. Vaterpolo je bila, poleg nogometa, zelo zanimiva igra.

➤ DRSALNA REVIJA

Vsak drsalec je na ledu pokazal, kakšne spretnosti na drsalkah zna. Ena izmed drsalnih revij je bila leta 1965. Drsalne revije so se lahko udeležili vsi. Spretnosti drsanja, so se naučili sami. Za plesne nastope niso bili potrebni kostumi.

Fotografija 3: Drsanje za zabavo

Fotografija 4: Drsalna revija

Fotografija 5: Tudi otroci so se udeleževali drsalnih revij

➤ IZBOR ZA HMELJSKO PRINCESO

Ob jezeru so včasih med dekleti izbirali, katera bo hmeljska princesa leta. Princesa, ki je bila izbrana, je s starešino prišla na tradicionalno prireditev imenovano DAN HMELARJEV. Ena izmed teh prireditev je bila 9. in 10. avgusta leta 1969. Izbor deklet za hmeljsko princeso je bil nekoč zelo množičen.

Fotografija 6: Izbor za hmeljsko princeso

Fotografija 7: Sprehod princes okoli jezera

➤ TELOVADNI NASTOP

Orodni telovadci so pokazali, kaj znajo na bradljah in krogih. Nastop se je odvijal na prostoru, kjer je zdaj ribnik. Najprej so telovadce s čolni pripeljali do prizorišča nastopa. Nato so moški pokazali, kaj znajo na konju, ženske pa na bradlji. Teh tekmovanj so se udeležili zelo znani telovadci iz nekdanje Jugoslavije.

➤ SKOKI V VODO

To je bilo skakanje na različne načine. Vsak je moral pokazati kakšen skok v vodo. Skokov se je lahko udeležil vsak. Samo tekmovanje se je dogajalo na stolpu v jezeru, ki meri okoli 5 m. To tekmovanje je imelo zelo dolgo tradicijo, saj je zadnje potekalo leta 2005.

➤ PLESI

Ob jezeru so se ob koncu tedna odvijali tudi plesi ob živi glasbi, ki so bili večinoma v gostinskem lokalu oz. na terasi.

➤ PEVSKI NASTOPI

Pevci so peli na splavih, ki so jim služili kot oder. Te splave s pevci so nato spustili v vodo, nadaljevali so z igranjem, ostali pa so plesali.

➤ DRAMSKE IGRE

Ob jezeru so se odvijale tudi dramske igre, ki jih je igrala dramska skupina Prosvetnega društva Braslovče. Ena izmed iger je bila Miklova Zala, ki je bila uprizorjena 9. junija 1980. Razne damske igre so k jezeru privabljale mnogo ljudi, saj so bile zelo zabavne. Prav tako je bila na prostem ob jezeru igra Srce nikdar ne laže.

Fotografija 8: Dramska skupina pred začetkom igranja Miklova Zala

➤ LOKOSTRELSTVO

Leta 1993 se je kljub slabemu vremenu tekma v lokostrelstvu udeležilo 60 tekmovalcev iz različnih klubov po Sloveniji. Tekmo si je z zanimanjem ogledalo okoli 200 gledalcev, ki si je poiskalo streho v lepo urejenem gostišču.

Fotografija 9: Tekma lokostrelcev

➤ ORIENTACIJA

Planinsko orientacijska tekmovanja imajo že dolgo zgodovino. Člani PD »Dobrovlje« Braslovče tekmujejo v Savinjski orientacijski ligi in se z vsakoletnimi odličnimi rezultati uvrščajo na državno tekmovanje – SPOT.

Kadar orientacijsko tekmovanje organizira PD »Dobrovlje« Braslovče, pot velikokrat vodi tudi mimo jezera. Prav tako je tudi primeren in lep prostor za zaključek tekmovanja in razglasitev rezultatov. Tudi to je turistična promocija jezera in okolice.

Fotografija 10: Mladi planinci z osvojenimi pokali in priznanji

Fotografija 11: Zaključek orientacijske lige v Braslovčah, 7. 6. 1997

➤ GRAJSKI BICIKL

Grajski bicikl se je imenoval triatlon in se je prvič odvijal leta 2003. Z leti je postala to tradicionalna prireditev, ki je prešla iz triatlona samo v kolesarjenje. Del poti vodi tudi mimo jezera.

2.2.1. Spomini Matije Šketa

Mitja Šketa, umetnostni drsalec in kotalkar, nosilec bronaste medalje z evropskega prvenstva v kotalkanju v tekmovalnih parih leta 1969 se spominja:

V začetku šestdesetih let dvajsetega stoletja sta bila umetnostno kotalkanje in drsanje zelo popularna športa. V Ljubljani sta bila takrat dva drsalno kotalkarska kluba, po eden na Jesenicah in v Velenju, Mariboru in Celju. Tudi tekmovalni šport je bil takrat še amaterski, ljubiteljski. Tekmovalci smo bili nagrajeni s svojimi uspehi. Starši so pomagali v klubu, poprijeli za vsako delo. Denarja je bilo pač malo, le za trenerje. Našli smo pomoč pri kakem podjetnju, v katerem je delal kdo od staršev, pa je šlo. Slovenske železnice so nas, na primer, zastonj peljale do Jesenic, kjer smo trenirali, kadar v Ljubljani ni bilo več ledu. Na odstavni tir so postavili spalni vagon. V njem smo tekmovalci spali, "dežurne mame" so poskrbele za našo prehrano.

Tudi naprave, drsališča in kotalkališča, so bile takrat preprosta in ne drage: dobro zabetonirana plošča z ograjo je od spomladi do jeseni služila kotalkanju. Polita z vodo se je pozimi spremenila v drsališče. Zime so bile mrzle, zmrzovalo je vsaj dva meseca. Zamrznila so tudi jezera in reke. Kdor se je ukvarjal z enim ali z obema športoma, je bil vedno na svežem zraku. Neumnosti nam takrat niso hodile po glavi: trenirali smo kot za stavo, ne le v svoje zadovoljstvo, tudi v zadovoljstvo velike množice ljubiteljev teh športov. Ljudje prav vseh starosti so hodili gledat naše treninge in tekmovanja, se veselili z nami in trpeli ob naših padcih na trda tla.

Takrat so klubi prav zaradi popularnosti teh športov pogosto prirejali drsalne in kotalkarske revije. Na njih smo tekmovalci naši mladi in stari publiki radi pokazali vse, kar smo znali. Tudi zato, da bi promovirali drsalni in kotalkarski šport in spodbujali nastanek novih klubov.

Revij pa niso prirejali le klubi. Spominjam se, da nas je verjetno med letom 1965 in 1967 povabilo kulturno društvo Braslovče, naj nastopimo na drsalni reviji na Braslovškem jezeru. Poleg Celja, kjer se je moja mama drsala na zamrznjeni Savinji in na naravnem drsališču v celjskem parku, je bila tam takrat edina možnost za drsanje v Savinjski dolini. Radi smo sprejeli vabilo in upali, da bo naš nastop vzbudil dovolj zanimanja, da bo tudi tam nastal kak klub, da bodo tudi otroci iz Braslovč in okoliških krajev imeli možnost sodelovati v tem zdravem športu.

Tista zima je bila mrzla in še nekaj dni pred revijo je bilo vreme lepo, jasno, zelo mrzlo. Led na jezeru je bil res dober, kakršen je le pri zelo nizkih temperaturah. Vse je kazalo, da bo revija uspešna. Ob jezeru se je zbralo res veliko gledalcev. A kaj, ko se je prav malo prej vreme zjuzilo, temperature so narasle, led je izgubljal trdoto in debelino. Kaj storiti? Toliko gledalcev res ne moreš razočarati. Znašli smo se, priredili smo program: po sredi jezera ni bilo več varno, led se je stanjšal in kopanja v ledeni vodi si ni želel nihče od nas. Program smo speljali bolj pri robu jezera, kjer je bil led še dovolj trden. Z ničemer nismo pokazali naše bojazni, da se komu led vda pod nogami, z nasmeškom smo oddrsali zadnjo točko.

Revija vsekakor ni mogla biti tako dobra, kot bi bila v zelo mrzlem vremenu, pa čeprav smo dali vse od sebe. Braslovčani in drugi gledalci so nas nagradili z burnim aplavzom. Gostitelji so nam po reviji v Zadružnem domu pripravili lep sprejem. Če me spomin ne vara, so za zelo okusno zakusko poskrbeli kar vaščani sami. In mi smo ob pogledu na dober prigrizek žareli od sreče. Žal fotografije z revije nimam v svojem arhivu, prepričan pa sem, da ima kakšno organizator, morda je bila objavljena tudi v lokalnem časopisu.

To so bili še časi, ko denar ne v tem, ne v kakem drugem športu ni bil sveta vladar. Takrat smo rekli, da šport poskrbi za »zdrav duh v zdravem telesu«.

2.2.2. Pripoved Zvonke Dobnik o dogodkih, ki so se odvijali na Braslovškem jezeru

Obiskali smo gospo Zvonko Dobnik, ki je bila dolgoletna delavka v gostišču na jezeru. Povedala nam je veliko lepih in zanimivih spominov, ki jih je sama doživela.

Na željo moje male nečakinje Tine Tkalec bom napisala nekaj spominov o Braslovškem jezeru.

Moje prvo srečanje na »jezeru« je bilo v letu 1963, ko se je praznoval prvi hmeljarski praznik: Dan hmeljarjev in Evropsko mednarodno združenje hmeljarjev. Vse se je dogajalo z velikim »pompom« - povorka, godba na pihala, okrašeni vozovi, obiralke, brhki fantje na konjih... izvolitev hmeljarskega starešine (g. Tone Fonda) in izvolitev hmeljarske princese. Vsa povorka in gostje so se zbrali na veseličnem prostoru pod Plaskanovo domačijo. Tako je naše Gostinsko podjetje Braslovče (direktor pokojni g. Ivo Drnač) organiziralo in nudilo gostinske storitve na »jezeru« vsem obiskovalcem hmeljarskega praznika, v sklopu Turističnega društva Braslovče na veseličnem prostoru. Ob jezeru je stala izposojevalnica čolnov. Upravitelj – čuvaj je bil g. Dobrišek. To barako nam je v času veselice posodil, da smo improvizirali šank – točilnico in izdajo hladnih prigrizkov. Igrali so muzikantje »Lastovka«. Veselja je bilo na pretek! Jedli, pili in plesali smo dolgo v pozno noč. Nas, ki smo delali, stregli, so pa bolele noge. Pa nič zato, samo da je bil promet dober! (»kšeft«).

Marica Jezernik in Ani Novak sta mi povedali, da so v letih od 1959 do 1961 (ko so bile zime bolj mrzle in je jezero zamrznilo) organizirali motorne dirke in drsalno revijo. Organizator je bilo Turistično društvo Braslovče. Vsem udeležencem in gostom so pripravili čaj in kuhano vino. Da pa so zadovoljili vse prisotne goste in gledalce, so iznajdljive kuharice napitek kuhale kar v kotlih.

Brunarica pri Braslovškem jezeru je bila na novo zgrajena v letu 1967 v sklopu delovne organizacije »Savinjski magazin Žalec«. Kot »Gostišče jezero Braslovče« je delovalo predvsem v poletni sezoni.

Leta 1974 je naša delovna organizacija »Savinjski magazin Žalec« zaprla poslovanje v Bifeju Letuš. Takrat so me zaposlili kot vodjo v »Gostišču jezero Braslovče«. Isto leto smo pričeli letno sezono od konca aprila do sredine oktobra. V zimskih mesecih sem bila zaposlena v trgovini »Pohištvo« Žalec-poslovalnica III. Obisk na »Jezeru« je bil relativno kar dober. Prihajali so gostje iz različnih krajev naše doline. Sprehodili so se okrog jezera in prišli v gostišče na dobro malico in pijačo. Naša ponudba je bila precej pestra. Na dnevnom programu smo imeli ražnjiče, čevapčiče, pleskavice, kotlete s prilogo... Za tiste čase je bila to zelo zaželjena hrana. Seveda smo imeli še kaj drugega dobrega-po želji. Sprejemali smo tudi večje skupine in jim pripravili različne menije. Ni manjkala tudi sladica – sadna kupa s smetano. V sezoni jagod pa tudi jagode s smetano. To so bile velike, sladke, okusne porcije. Privoščili so si jih starejši in mlajši, uživali in zadovoljni odšli. Obisk gostov je bil še večji ob vikendih, tako nam je delovna organizacija poslala še dodatne delavce. Ti so bili v pomoč tako pri strežbi, kot v kuhinji. Med tednom pa sva bili dve ali tri.

Največ dela je bilo ob hmeljarskih praznikih, saj so prihajali obiskovalci hmeljarskega mitinga iz veseličnega prostora tudi na jezero v naše gostišče. Imeli smo tudi glasbo, plesni oder in dobre gostinske usluge. Za takšne praznike nas je delalo od 10 do 14 oseb. Peklo se je tudi zunaj na žaru. V pomoč so prišli fantje – mesarji »samopostrežne trgovine Žalec«. Milan Praznik je velikokrat priskočil na pomoč in pomagal v strežbi ali peki na žaru. Bili smo lepo usklajeni tim in je bilo v veselje delati z vsemi dobrimi in pridnimi delavci.

V »Gostišču jezero Braslovče« sem delala štiri sezone in to v letih od 1974 do 1977. Od spomladi do jeseni. Bilo je lepo in prijetno, a včasih tudi hudo. Problem je bila pitna voda. V

največji sezoni ni bilo pritoka vode, tako da sem jo vozila z avtom iz Letuša v velikih plastičnih kantah. Ta je bila za kuho in pomivanje. Hvala Bogu, da je minilo tudi to!

Zanimivo je bilo tudi leta 1974. Takrat je bilo na Braslovškem jezeru srečanje županov, iz Celjske, Mariborske in Koroške regije. Tega srečanja se je udeležilo kar precejšnje število županov. Za dobro počutje so poskrbeli člani gostinskega podjetja »gostišče Jezero Braslovče«. Zamisel in ideja, kako razvedriti družbo županov je bila od g. Iva Drnača. V bližnjem gozdičku je bil postavljen samopostrežni pult z raznimi dobrotami: domača šunka, savinjski želodec, pršut, domače klobase in salame, več vrst sira, kruh, potice, pecivo in še več dobrih jedi. Vsak si je lahko vzel po svoji želji, naložil na pladenj in se usedel na štor. Pripravljenih je bilo veliko »cogelnov«, tako so po grupah sedeli in se zatopili v zanimive pogovore. Seveda ni manjkalo pijače. Zanj sem bila zadolžena jaz. Ponujala sem vino, pivo, sok in vodo. Razpoloženje je bilo odlično, saj so se naužili vsega dobrega na prostem in svežem gozdnem zraku. Za nameček je bila postavljena tudi gugalnica in se je nekaj županov kar precej »nagungalo«. V kuhinji so med tem časom pripravljale kuharice topel obrok in sicer gobovo juho in ajdove žgance z domačimi ocvirki. Gospodje župani so se prestavili v lokal in nadaljevali pogovore ob dobri juhi in žgancih (specialiteta za tiste čase).

Ja, da ne pozabim! Zame je bil velik dogodek. Filmska snemalna ekipa iz Ljubljane je v 1. in 2. septembra leta 1976 posnela nekaj prizorov ob jezeru za film »Ipavci«. Zaradi slabega vremena so snemanje prekinili do 8. septembra. Tako sem imela priložnost spoznati naše zares dobre ase: go. Mileno Zupančič, g. Kristjana Mucka, g. Toneta Kuntnerja in še druge igralce, maskerje, kostumografe in vse ljudi, ki pomagajo v zakulisju. Tudi snemalno knjigo sem videla. Urejena in pripravljena je za vsak korak, vsak gib je skrbno preštudiran. Za vse to poskrbi režiser. To delo je zanimiv. Sama sem zelo uživala in mi je bilo všeč, kako se lahko človek spremeni v čisto drugo osebo. Malo čudno pa je bilo prvo srečanje z go. Mileno Zupančič. Ko sem prispela, natovorjena s polnim avtom hrane, je pred mano skakljala ženska in klicala: »Meni krajček, meni krajček kruha...«. Mislila sem si: »Odkod se je pa ta vzela?« Takoj mi je g. masker razložil in rekel: »Počakajte, ko bo urejena, boste spoznali našega največjega asa.« In res! Ko so to »gospo« naličili, sfrizirali in oblekli v lepo obleko, je ta postala pravcata dama. Takrat sem videla, da je to Milena Zupančič. Takšno sem redno videla v filmih. Bila sem prijetno presenečena in vesela, da sem jo imela čast spoznati v neposredni bližini.

Končala bom. Napisala sem le en delček spominov. Če bi še malo pobrskala po spominih, bi lahko pisala še in še o teh lepih časih.

Zvonka Dobnik

3. METODOLOGIJA

Tema, ki smo jo iskali za raziskovanje, je bila zelo zahtevna. Pri naši raziskovalni nalogi smo se posluževali različnih metod raziskovalnega dela. K oblikovanju in pisanju smo pristopili z deskriptivnim in analitičnim pristopom. V okviru deskriptivnega pristopa smo uporabljali metodo deskripcije, komparativno metodo, zgodovinsko metodo.

V okviru analitičnega pristopa pa smo zbrali, pregledali, preučili in obdelali knjižno in neknjižno gradivo, kot so monografije, zapiske Turističnega društva Braslovče, fotografije, prospekte.

Precej začetnega raziskovalnega dela smo opravili v šolski knjižnici, kasneje na terenu, kjer smo opravili intervjuje in fotografirali. Z razgovori in anketami smo prišli do novih podatkov. Nalogo smo oblikovali v računalniški učilnici s pomočjo računalniških programov Microsoft Office Word, PowerPoint, Photo filter.

4. REZULTATI IN RAZPRAVA

Raziskali in fotografirali smo okolico jezera, ki je pokazala zelo slabo stanje. Menimo, da taka podoba jezera ni v ponos turizma Braslovčam, Spodnji Savinjski dolini in tudi ne širšemu slovenskemu prostoru.

4.1. Črne pike Braslovškega jezera

V jesenskem času smo se podali k jezeru. Naleteli smo na veliko stvari, ki niso v ponos turizmu. Nekaj kritičnih točk oz. črnih pik Braslovškega jezera vam bomo tudi predstavili.

SKRBIMO ZA NAŠE VODE IN ČISTO OKOLJE?

Ni nam v ponos, da vidijo obiskovalci, v kakšnem stanju je naše jezero. Koši za smeti so kante, kjer je bila prej barva. Prav gotovo bi jih urejen prostor za smeti vzpodbudil, da bi odpadke odvrgli v koš in ne zraven njega. Koši so prav na skritih mestih, zato jih ljudje ne najdejo. Okoli košev so veje, razni odpadki, pločevinke piva, steklo, plastika, keramične ploščice... okoli njih je vse zaraščeno. Takšne koše bi bilo potrebno odstraniti in postaviti nove, lepše, da bi lahko ljudje vanje metali smeti.

Fotografija 12: Skrbimo za naše vode in čisto okolje?

STA TO SPLOH KLOPCA IN KOŠ?

Kot vidite, je skoraj nemogoče opaziti koš in klopco, ker je vse tako zaraščeno. Klopici so stare, razmajane, vlažne, poškodovane... Ljudje ne želijo sedeti na njih, ker se bojijo, da bi se podrle ali da bi se umazali. Tako ne morejo v tišini opazovati narave. Klopce bi bile lahko višje, lakirane, da bi na njih lahko sedeli vsaj štirje ljudje, ne pa tako kot sedaj, ko lahko na tej klopici sedita samo dva človeka.

Fotografija 13: Sta to sploh klopca in koš?

BI LAHKO BILA TUKAJ KLOPCA IN KOŠ?

Seveda bi lahko bila! Vendar je vse zaraščeno in se ne da nič postaviti. Lahko pa bi bil lep prostor, če bi vse očistili, postavili nove klopce in koše ob strani in mogoče še nove table z napisi, kako varujemo naravo.

Fotografija 14: Zaraščena okolica jezera.

KDO MEČE V NARAVO ODPADKE?

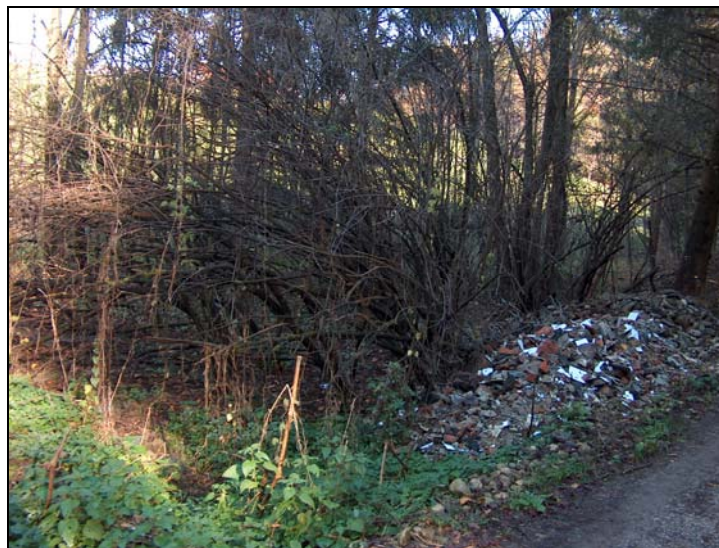
Metanje odpadkov v današnjem času sploh ni v modi. Sedaj bo tisti, ki skrbi za naravo najboljši človek! Ne pa kot nekateri posamezniki, ki očitno niso našli koša oz. se sploh niso potrudili. Zato so kar tukaj odvrkli, saj nametano je že tako dovolj. Namesto, da bi smeti odložili v kakšen kontejner za ločevanje odpadkov, jih brezvestno odpeljejo v naravo. Še en zelo slab primer nekopravnega obnašanja jezeru.

Fotografija 15: Fotografija pove vse.

LE KJE JE POTKA?

Potko bi morali obnoviti, nedostopna je zaradi kupa odvrženih keramičnih ploščic... Ob vsaki potki bi lahko bila tabla z zemljevidi, telesnimi vajami za krepitev telesa in mogoče tudi različne naloge za otroke in starejše, ki bi prišli iz drugih krajev na ekskurzijo v Braslovče. Na žalost je danes vsa zaraščena in polna smeti... Le kdo si želi sprehoditi po njej?

Fotografija 16: Le kje je potka?

JE TO MOSTIČEK?

Če dobro pogledate, je. Ves je vlažen, poraščen in zelo star. Ponekod že močno poka in se maje, zato ni varno hoditi po njem. Ta konec jezera sameva, ker ljudje nočejo hoditi tu mimo. Nevarno je, ker lahko padejo, se poškodujejo ali ob manjši neprevidnosti in zdrsu stopijo v blato, vodo... . Novi mostiček bi lahko bil višji, z ograjo, zaščiten proti vlagi... . Bil bi okras okolice.

Fotografija 17: Tak »most« je nevaren predvsem ob deževnih dneh.

JE TO POTREBNO ODSTRANITI?

Seveda! Ob jezeru je polno takšnih dreves, ki zavzemajo toliko prostora, da se kopalci ob obrežju ne morejo namakati v vodi. Ko bi to odstranili, bi lahko bila na določenih mestih urejena plaža ali pa čolnarna, kjer bi bili čolni za obiskovalce.

Fotografija 18: Še drevesa ne marajo živeti v takem neredu

POTREBNO POPRAVITI?

Seveda! Te deske so že vse razmajane, razpokane, luknjaste, na spodnji strani že trohnijo... Predstavljajte si, da bi se otroci veselo igrali in skakali po teh deskah in bi eden od otrok dobil nogo v luknjo in se poškodoval. Namesto desk bi lahko bil beton, na njem pa položene nove deske. Tako bi bilo dosti varnejše.

Fotografija 19: Potrebno popravila?

POTREBNO OBNOVITI?

Kot vidite, je skakalnica že čisto zarjavela, barva se lušči in ni več tako stabilna in varna kot je bila nekoč. Kopalci radi skačejo z nje, a je skakanje na lastno odgovornost. Na mestu, kjer je skakalnica postavljena, je vodo zelo globoka in je dokaj varno za skakanje. Vendar skakalnica ni več varna. Morali bi jo na novo pobarvati, spodaj zabetonirati, urediti z napisom o uporabi, o višini, o globini vode,

Fotografija 20: Na tej skakalnici bi se lahko zelo hitro kdo poškodoval

4.1.9. POTREBNO OČISTITI?

Na sliki je Braslovško jezero, ki je sicer lepo na pogled, a le od daleč. Na njem plavajo konci vej, listje, na dnu je ogromno blata, alg, pločevink piva, trave in poginulih živali. Vse to bi bilo dobro očistiti, preden bi si človek v njem namakal noge ali pa se kopal.

Fotografija 21: V tako lepem okolju se ne spodobi, da je jezero tako zanemarjeno

POTREBNO ŠE KAJ DODATI?

Da! To je edina turistična tabla, ki je ob Braslovškem jezeru. Postaviti bi bilo pametno še tablo, kjer bi bili napisani osnovni podatki jezera in njegove zanimivosti. S primernim napisom bi povabili na sprehajalno pot ob jezeru in na planinsko pot, ki vodi tu mimo.

Fotografija 22: Še več podobnih turističnih tabel

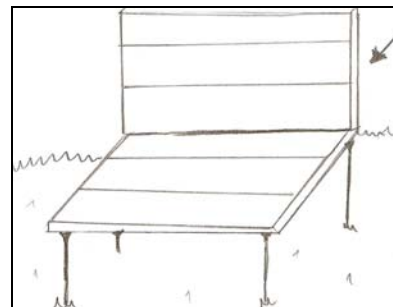
4.2. Turističnemu društvu in občini Braslovče predlagamo

- Da bi bilo jezero obiskano, kot je bilo nekoč, bi bilo potrebno temeljito preurediti okolico. Najprej bi pobrali vse odpadke, ki ležijo naokrog in so nevarne okolju.
- Urediti bi bilo potrebno tudi poti, ki se danes komaj razlikujejo od okolice. Steze bi vidno nakazali, jih posuli s peskom, še posebno v gozdu, kjer se ob dežju hitro naredi blato.
- Da bi se pot res videlo ob mraku in ponoči, bi ob poteh naredili lučke. Te bi bile majhne in okolju prijazne. Delovale bi na sončne celice.
- Da ne bi odpadki ležali povsod naokrog, bi postavili več košev zanimivih oblik. Če bi jih bilo dovolj, tudi odpadki ne bi ležali povsod.
- Ker se ob jezeru sprehajajo tudi psi in njihovi lastniki in ker lastniki velikokrat doma pozabijo vrečke za pasje iztrebke, bi bilo lepo, če bi postavili tudi koše za pasje iztrebke. Na njih pa bi visele tudi vrečke in lastnik bi jih lahko utrgal in pospravil za svojim psom. Zraven koša bi stala tabla z napisom za pravilno uporabo.

Slika 1: Koš za smeti

- Da bi lahko obiskovalci jezera uživali ob vodi in v lepi naravi, bi morali postaviti klopi. Na njih bi obiskovalci počivali in opazovali naravo, ki je zelo lepa.

Slika 2: Klopca

- Na vodi bi lahko bili čolni, s katerimi bi se dalo popeljati po jezeru. Seveda bi morali biti na vesla, saj motorni čolni onesnažujejo naravo.
- Zraven jezera bi bilo potrebno urediti še gostišče s sobami. Če bi v zgornjih prostorih uredili sobe, bi obiskovalci lahko tam tudi prespali.
- Za večje število obiskovalcev bi potrebovali tudi večje in urejeno parkirišče. Pred gostiščem bi asfaltirali in narisali parkirišča.
- Ker je cesta, ki vodi do jezera brez pločnika, in ker se veliko ljudi odloča, da na jezero pridejo peš, bi lahko uredili pločnik, ki bi hkrati služil kot sprehajalna pot.
- Da bi na jezero radi prišli tudi otroci, bi naredili še otroško igrišče. Na njem bi bilo veliko lesenih igral. Vse bi bilo ograjeno in zaščiteno, da ne bi bilo nesreč. Zraven igrišča pa bi stale klopi za starše.

- Za tiste malo večje otroke in za tiste, ki so mladi po srcu, pa bi uredili še kopališče. Tako bi se lahko prišli v vročih mesecih prijetno ohladiti.
- Za tiste, ki imajo radi adrenalin, bi naredili in obnovili še stolp, s katerega bi lahko skakali v vodo.
- Uredili bi tudi jezersko dno in tako se ne bi dvigovalo blato in pesek, ko bi stopili v vodo. Iz dna bi odstranili neprijetne alge in vodne rastline, da ne bi nagajale plavalcem.
- Ker se v gozdu ob jezeru zagotovo nahajajo tudi zanimive rastline, še posebej drevesa, bi ob vsako zanimivo rastlino dali tablico z njenim imenom in značilnostjo.
- Za vse, ki bi prišli na jezero in ne bi vedeli, kam se podati, bi ob vhodu postavili zemljevid jezera in njegove okolice, da bi lahko vsak vedel, kje so kakšne poti in kam peljejo.
- Za tiste, ki bi hoteli o jezeru in okolici vedeti kaj več, bi naredili še brošure in letake, kjer bi bil podroben opis jezera in prireditve.
- Severno stran jezera bi namenili za ribolov. To bi bil miren kotiček, ki ga ne bi motili plavalci, čolnarji, ...

4.2.1 Sprehajalna pot ob jezeru

Turističnemu društvu Braslovče in širši javnosti želimo pokazati, kako bi se dalo izboljšati pot okoli jezera.

1. Staro pot je potrebno obnoviti, posekati grmovje in počistiti večje kamenje.
2. Pot bi bilo potrebno posuti s peskom, da bi bila bolj vidna.
3. Ob poti je potrebno postaviti klopi za počitek in koše za smeti.
4. Čez močvirni del bi bilo potrebno narediti lesen mostiček.
5. Ob poti urediti napise za rastline, cvetlice, drevesa.
6. Na začetku poti bi morala biti tabla z označeno sprehajalno potjo okoli jezera.
7. Označena pot bi lahko služila ne samo kot pot turističnega podmladka, ampak tudi kot šolska učna pot.
8. Ureditev poti bi bila mogoča s prostovoljnim delom in s finančno pomočjo občine Braslovče.
9. Pot bomo pomagali urediti meseca aprila. To smo jeseni TD Braslovče tudi predlagali. Naš predlog dali v plan dela za leto 2009.
10. 9. 5. 2009 bi lahko turistični podmladkarji OŠ Braslovče ponovno organizirali prireditev ŠPORT ŠPAS, kot smo jo že lani. Tako bi postala ta prireditev ob jezeru tradicionalna.

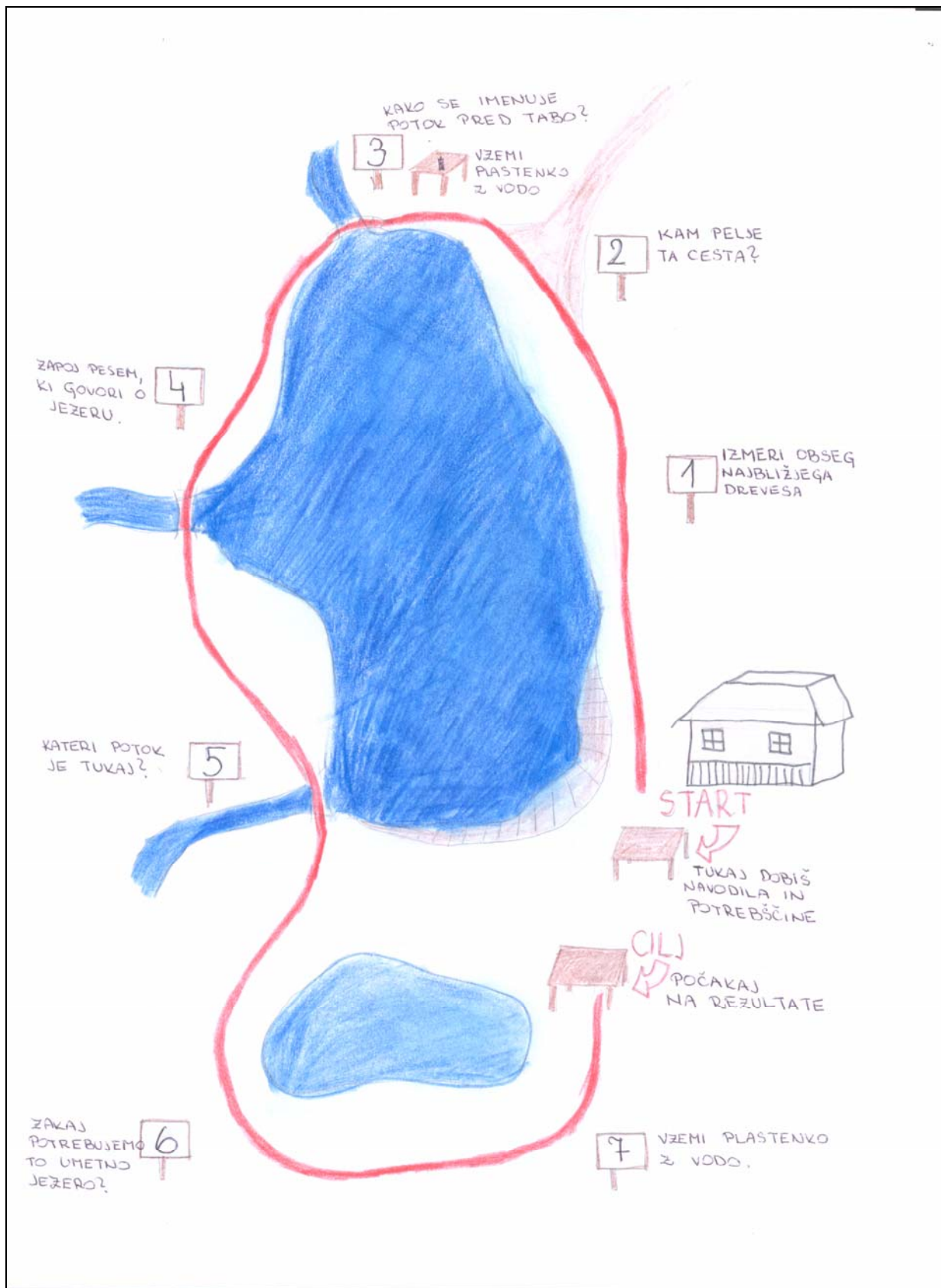
4.2.1.1 Plan dela Turističnega društva Braslovče za leto 2009

PROGRAM DELA TD BRASLOVČE ZA LETO 2009
<u>MAREC:</u>
SREČANJE IN DELOVNA AKCIJA NA BRUNARICI: 14.3.2009
<u>APRIL:</u>
LOKALNA SALAMIJADA: 4.4.2009
DOBRODELNA PRIREDITEV ZA ANITO STOPAR: 17.4.2009
VSEOBČINSKA DELOVNA AKCIJA in AKCIJA NA JEZERU: 18.4.2009
DELOVNA AKCIJA NA GRADU ŽOVNEK in SREČANJE V APRILU: 26.4.2009
<u>MAJ:</u>
SREČANJE V MAJU NA BRUNARICI »Palačinka Party«: 7.5.2009 (prvi čet)
TURISTIČNI IZLET PO OBČINI BRASLOVČE: 23.5.2009
<u>JUNIJ:</u>
SREČANJE V JUNIJU NA BRUNARICI. »PICA PARTY«: 4.6. 2009 (prvi čet)
GRAJSKI BICIKL in BRASLOVŠKI TEK ZA ŽENSKE: 20.6.2009
<u>JULIJ:</u>
SREČANJE V JULIJU NA BRUNARICI: 2.7.2009 (prvi četrtek)
<u>AVGUST:</u>
47. DAN HMELJARJEV: 7.-9.8.2009
<u>SEPTEMBER:</u>
TURISTIČNI IZLET: SPOZNAVAJMO SLOVENIJO (ZA IZVEN): 19.9.2009
NAGRADNA AKCIJA IN SREČANJE ZA AKTIVNE ČLANE TD: 25.9.2009
IZLET TD V RADLJE: september
UDELEŽBA NA HMELJARSKEM LIKOFU V PETROVČAH: konec sep ali začetek okt
<u>OKTOBER:</u>
SREČANJE V OKTOBRU in KOSTANJEV PIKNIK NA BRUNARICI: 8.10. (prvi čet)
JESENSKA DELOVNA AKCIJA NA GRADU ŽOVNEK: 18.10.2009
<u>NOVEMBER:</u>
IZLET TD BRASLOVČE: martinova sobota v novembru
<u>DECEMBER:</u>
BOŽIČNO RAJANJE: 20.12.2009
SILVESTROVANJE NA GRADU ŽOVNEK: 31.12.2008
*NEDELJSKE DELOVNE AKCIJE NA GRADU: vsako nedeljo dopoldne

Dokument 3: Plan dela TD

4.5. Pravila prireditve Šport špas

1. Udeležijo se ga lahko družine treh generacij ali več.
2. Vstopnica za pohod je najmanj 1kg odpadnega papirja ali najmanj pet plastenk.
3. Na startu se odda papir ali platenke, skupine se prijavijo.
4. Pohodniki prejmejo priponko pohoda in list z nalogami, ki jih rešujejo ob poti.
5. Na dveh kontrolnih točkah se prejme voda v plastenkah.
6. Čas pohoda ni omejen. Pot pohoda je označena na dodatnem listu.
7. Po prihodu na cilj se oddajo rešene naloge in prazne platenke.
8. Na cilju se pohodniki okrepčajo z ribjim namazom, ki nam ga pomaga pripraviti Društvo podeželskih žena Braslovče.
9. Sledi razglasitev rezultatov in priznanj:
 - najstarejšega pohodnika
 - najmlajšega pohodnika
 - najštevilčnejše družine, ki se je udeležila pohoda
 - zmagovalca glede na količino zbranih plastenk in odpadnega papirja

Slika 3: Pot okoli jezera z nalogami

4.6. Pogovarjali smo se s predsednico Turističnega društva Braslovče

Povprašali smo jo, kaj meni o današnji podobi jezera in kako stanje izboljšati. Ob pogovoru smo ugotovili, da nimamo veliko skupnih rešitev. Takole je dejala:

»TD Braslovče ima veliko želja in ambicij na Braslovškem jezeru, vendar je velika večina želja za nas trenutno nedosegljivih. Želeli smo oblikovati kolesarske in pešpote okoli jezera. To idejo je član našega društva, ki je svetnik v občini Braslovče, posredoval naprej na občinskem svetu. On osebno dela na tem projektu že nekaj časa, vendar še žal ni zaživel. Problem je predvsem v tem, da je okolica jezera v lasti več deset lastnikov, ki morajo vsi dovoliti in potrditi kakršnekoli željene projekte in posege v okolico. Na ozimovniku (ob jezeru) smo želeli zgraditi manjši športno zabavni center npr.: igrišče z igrali in zanimivimi športnimi rekviziti ter aktivnosti, ki jih v občini še ni, kakšne brunarice za piknik in kaj podobnega, vendar nam občinski prostorski plani tega ne dopuščajo. Poleg tega smo hoteli jezeru spremeniti namembnost: komercialno jezero, a so stroški za takšno jezero previsoki in jih društvo ne more kriti, prav tako nam je onemogočeno to vzdrževati, vsaj zaenkrat ne. Poleg tega pa vse, kar se na jezeru in ob jezeru dogaja, mora biti celostno, zato menimo, da bi morali jezero urejati celostno, z gostinsko ponudbo, okolico in aktivnostmi hkrati, kar pa zaradi različnih lastnikov zaenkrat še ni mogoče. Rešitve in možnosti iščemo naprej, verjetno v kratkem tudi s kakšnim javnim razpisom, ko bomo iskali nove partnerje in ideje za ureditev Braslovškega jezera. Res pa je, da se vsi zavedamo, da bi bilo ta naš biser potrebno urediti čim prej! Do takrat pa za Braslovško jezero in najbližjo okolico skrbi Ribiška družina Šempeter, vsi skupaj pa skrbimo za sanacije in podobno.

4.7. Anketa

S tema dvema anketama smo želeli preveriti zadane hipoteze.

Anketi učencev in občanov sta potrdili zastavljeni hipotezi, da je bilo jezero nekoč dobro obiskano, in da so se na njem in v njegovi okolici odvijale številne prireditve.

Jezero stoji na lepi lokaciji pod vznožjem Dobroveljske planote. Okolica jezera je dokaj neokrnjena, kar mu daje, jezeru glede na trenutno stanje, dobre naravne možnosti za razvoj raznovrstne turistične ponudbe in s tem boljše podobe Braslovškega jezera.

4.7.1. Učenci so odgovorili...

V anketi je sodelovalo 21 učencev 8. razreda.

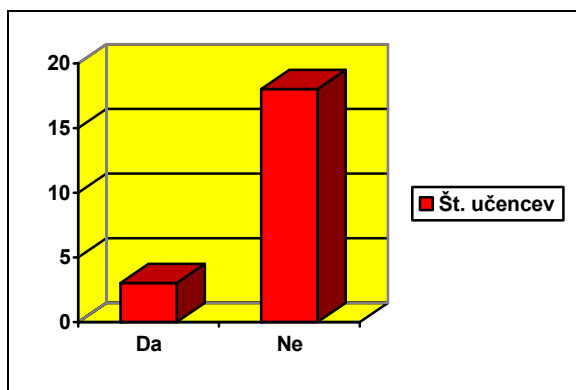
1. ALI SI SE ŽE KOPAL V BRASLOVŠKEM JEZERU?
MOŽNI ODGOVORI:

- Da
- Ne

Tabela 1: Število odgovorov

	Da	Ne
Št. učencev	3	18

Graf 1: Odgovori na vprašanje: »Ali si se že kopal na Braslovškem jezeru?«

ANALIZA ODGOVOROV:

Samo trije učenci so se kopal v jezeru. Osemnajst jih te dogodivščine še ni doživelo.

2. ALI SO BILE OB IN NA BRASLOVŠKEM JEZERU KDAJ KAKŠNE PRREDITVE, KATERE?

ODGOVORI:

- motokros (3 učenci)
- vaterpolo (1 učenec)
- dramske igre (1 učenec)
- izbor za hmeljarsko princeso (4 učenci)
- drsalna revija (7 učencev)
- skoki v vodo (4 učenci)
- pevski nastopi (1 učenec)
- obletnice (1 učenec)
- lov na soma (2 učenca)
- ni bilo prireditev (6 učencev)

Odgovora na to vprašanje ni vedelo 6 učencev od 21..

ANALIZA ODGOVOROV:

Učenci slabo poznajo zgodovino Braslovškega jezera, saj jih šest ni vedelo odgovora na to vprašanje, šest pa jih meni, da na Braslovškem jezeru sploh ni bilo prireditev.

3. KAJ MENIŠ, JE VODA V BRASLOVŠKEM JEZERU ONESNAŽENA ALI NE?

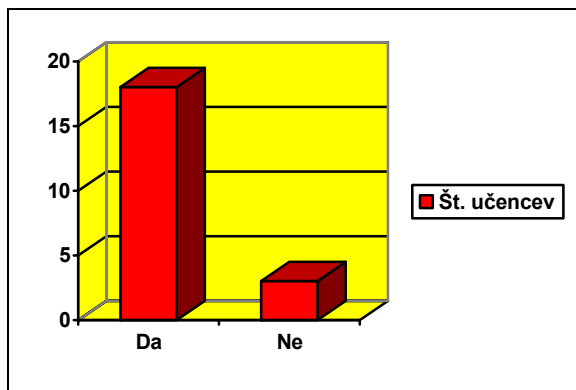
MOŽNI ODGOVORI:

- Da
- Ne

Tabela 2: Število odgovorov

	Da	Ne
Št. učencev	18	3

Graf 2: Odgovor na vprašanje: »Kaj meniš je voda v Braslovškem jezeru onesnažena ali ne?«

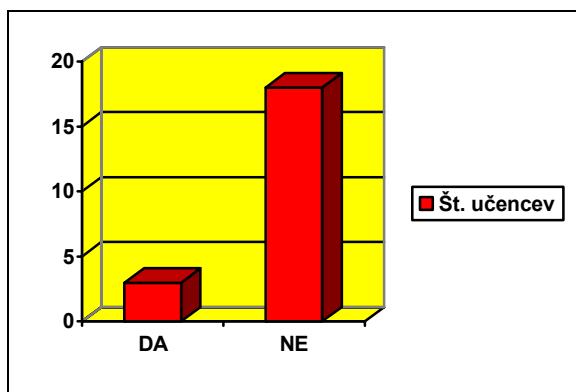
4. SE TI ZDI, DA JE VODA ZA KOPANJE PRIMERNA?
MOŽNI ODGOVORI:

- DA
- NE

Tabela 3: Število odgovorov

	DA	NE
Št. učencev	3	18

Graf 3: Odgovori prikazani z grafom

ANALIZA ODGOVOROV:

Večini učencev se zdi voda neprimerna za kopanje zaradi umazanije, neurejenega dostopa, alg in motnosti.

Tistim, ki pravijo, da se v njej lahko kopajo pa se zdi čista, poleti topla in osvežujoča .

5. KAJ BI SPREMENIL(a), DODAL(a) OB BRASLOVŠKEM JEZERU, DA BI BILO TURISTUČNO BOLJ ZANIMIVO?

ODGOVORI:

Dodal/dodala bi:

- igrišče (2 učenca)
- koše za smeti (3 učenci)
- klopce (6 učencev)
- čolne, čolnarno (2 učenca)
- zemljevide, smerokaze (1 učenec)
- skakalnice (2 učenca)
- ležalnike (1 učenec)
- park (1 učenec)
- svetilnike za nočno kopanje (1 učenec)
- plažo (2 učenca)
- več turističnih dogodkov (1 učenec)

Spremenil/spremenila bi:

- čistočo vode, organizirati bi morali več čistilnih akcij (9 učencev)
- gostišče (9 učencev)
- okolico (7 učencev)
- gozd bi posekal – nasadil bi sončnice (1 učenec)
- pot (4 učenci)
- obnovil bi cesto (1 učenec)

ANALIZA ODGOVORA:

Na to vprašanje je bilo možno več odgovorov. Opaziti je ideje mladih, ki bi jih lahko upoštevali in uresničili.

4.7.2 Krajanji so odgovorili...

V anketi je sodelovalo 21 krajanov iz različnih KS občine Braslovče.

1. SE SPOMNITE KAKŠNE PRIREDITVE, KI SE JE V PRETEKLOSTI ODVIJALA NA BRASLOVŠKEM JEZERU?

- plesi z živo glasbo (8 odgovorov)
- vaterpolo (2 odgovora)
- izbor za hmeljarsko princeso (1 odgovor)
- drsalna revija (5 odgovorov)
- telovadni nastopi (5 odgovorov)

ANALIZA ODGOVOROV:

Iz odgovorov je razbrati, da krajanji občine Braslovče dobro poznajo dogajanje na Braslovškem jezeru nekoč.

2. STE SE V JEZERU ŽE KDAJ KOPALI?

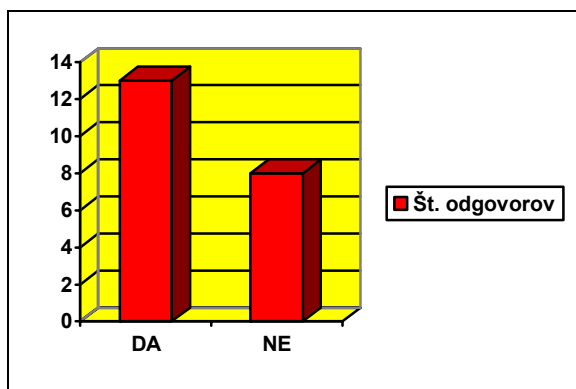
Možni odgovori:

- DA
- NE

Tabela 4: Število odgovorov

	DA	NE
Št. odgovorov	13	8

Graf 4: Odgovori na vprašanje: »Ali ste se v jezeru že kdaj kopali?«

ANALIZA ODGOVOROV:

Trinajst občanov se je v jezeru že kopalo, osem pa jih je na to vprašanje odgovorilo negativno.

3. STE NA JEZERU ŽE KDAJ DRŠALI?

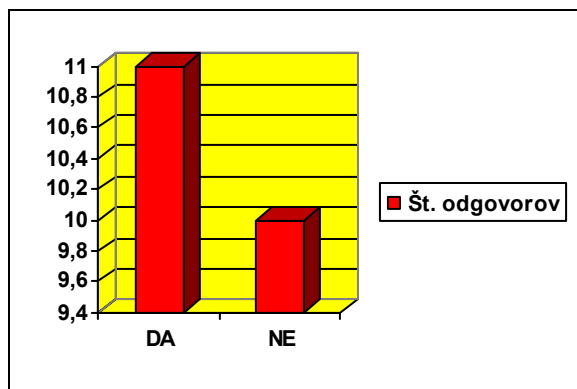
Možni odgovori:

- DA
- NE

Tabela 5: Število odgovorov

	DA	NE
Št. odgovorov	11	10

Graf 5: Odgovori na vprašanje

ANALIZA ODGOVOROV:

Drsalo je več kot polovica vprašanih, to je enajst, deset pa jih še ni.

4. KAJ MENITE O TRENUTNEM STANJU JEZERA?

- ni urejeno (5 odgovorov)
- ni primerno za kopanje (3 odgovori)
- popolnoma mrtev kapital (1 odgovor)
- nenormalna sramota (1 odgovor)
- ni v redu (2 odgovora)
- propadajoča okolica (2 odgovora)
- zanemarjeno (1 odgovor)
- slaba gostinska ponudba (1 odgovor)
- ni urejenih poti (1 odgovor)
- kritično (1 odgovor)
- alge v jezeru (1 odgovor)
- nepokošena trava (1 odgovor)
- umazano jezero (1 odgovor)

ANANALIZA ODGOVOROV:

Anketirani krajan občine Braslovče se strinjajo, da takšna podoba Braslovškega jezera z okolica občini ni v ponos.

5. KDO JE PO VAŠEM MNENJU ODGOVOREN ZA TAKŠNO STANJE JEZERA?

- lastnik (2 odgovora)
- turistično društvo (5 odgovorov)
- vsi (2 odgovora)
- lokalna skupnost (4 odgovori)
- ribiška družina (4 odgovori)
- obiskovalci (2 odgovora)
- upravitelj (1 odgovor)
- lokalna politika (1 odgovor)

ANALIZA ODGOVOROV:

Na to vprašanje smo dobili veliko odgovorov. Največkrat so se pojavili odgovori, da je za takšno stanje odgovorno Turistično društvo (5 odgovorov), lokalna skupnost (4 odgovori) in Ribiška družina (4 odgovori). Po dva odgovora sta bila pripisana za odgovornost stanja lastnikom in obiskovalcem jezera.

6. KAKO BI IZBOLJŠALI DANAŠNJO PODOBO BRASLOVŠKEGA JEZERA?

- več kulturnih prireditev (1 odgovor)
- z udarnim delom (1 odgovor)
- boljša gostilniška ponudba (1 odgovor)
- z boljše urejeno okolico (1 odgovor)
- sprehajalna steza (1 odgovor)
- naredili bi hotel (1 odgovor)

- uredili bi cesto do Braslovškega jezera (1 odgovor)
- vsak bi pospravljajal za seboj (1 odgovor)
- boljša razsvetljava (1 odgovor)
- postavili bi otroško igrišče (1 odgovor)
- postavili bi oglasne deske (1 odgovor)
- uredili bi parkirišče (1 odgovor)
- organizirali bi zabave ob vikendih
- pokosili bi travo (1 odgovor)
- zavarovali bi nevarna območja (1 odgovor)
- zbrali bi ponudbe o izboljšavah na jezeru, najboljše bi izbrali in podpirali do uresničitve (1 odgovor)
- več delovnih akcij (1 odgovor)
- organizirali bi športno-vodne aktivnosti (1 odgovor)
- če se ne skrbi zanj, je najbolje, da se ga zasuje (1 odgovor)

ANALIZA ODGOVOROV:

Dobili smo veliko zanimivih predlogov, kako in s čim izboljšati razmere na jezeru. Odgovori so bili zelo pozitivni. Če bi se ti uresničili vsaj delno, bi postalo Braslovško jezero ponovno biser tega dela Savinjske doline..

4.8. Kemijska analiza vode

V petek, 27. 2. 2009, ob 14.00, sta se na Braslovško jezero odpravili Katja Rojnik in Tina Tkalec. S preprostim poizkusom sta s pomočjo lakmusovega papirja želeli ugotoviti, kakšna je voda v jezeru in kakšni so pogoji za življenje.

Fotografija 23: Tina opravlja poizkus

Fotografija 24: Rezultati poizkusa

KEMIJSKA ANALIZA VODE V BRASLOVŠKEM JEZERU

Tabela 6: Stanje vode v Braslovškem jezeru

	idealno	voda v braslovškem jezeru
pH	6,5 – 7,5	7,6
kH	5 – 10	13
gH	6 – 16	> 16
NO ₃	20	20
NO ₂	0,1	1

Predvidena **vrednost pH** je med 7,5 do 8,5 v zgornjem delu vode ter pri dnu okoli 6,5 do 7,5. Tako lahko sklepamo, da je pH vrednost v Braslovškem jezeru značilna za jezera. Je pa karbonatna trdota tista, ki uravnava pH-vrednost. Njena vrednost se spreminja med drugim tudi zaradi bioloških procesov razgradnje. Prenizka karbonatna trdota (začasna trdota vode) lahko zniža pH vrednost vode.

Trdoto vode povzročajo raztopljeni mineralne snovi, predvsem kalcijevi in magnezijevi hidrogenkarbonati ter kalcijev sulfat. Trdota vode je merilo količine določenih kovinskih ionov prisotnih v vodi, predvsem kalcija in magnezija. Od obeh je kalcij daleč najvplivnejši, saj njegova koncentracija tri do desetkrat presega koncentracijo magnezija. V mnogo manjšem merilu na trdoto vplivajo tudi barij, stroncij, železo, baker, cink in še nekateri kovinski ioni. Skupna trdota (oznaka GH) oz. celotna trdota vode označuje celotno vsebnost vseh teh kombinacij soli in jo lahko razdelimo na začasno in trajno (permanentno). Iz izmerjenih vrednosti kH in gH lahko sklepamo, da je voda Braslovškega jezera srednje trda. Vsebnost kalcijevega hidrogenkarbonata je glavni razlog, da je voda tudi rahlo bazična. Trdota vode vpliva tudi na količino (regulacijo) kalcija v krvi zlasti rib v takšnem okolju.

Nitrit nastane kot vmesni produkt pri razgradnji ribjih izločkov oziroma izločkov drugih organizmov v vodi jezera. Povečana količina nitrita v vodi bi lahko povzročila zaviranje rasti, oslabitev imunskega sistema in stres nekaterim vrstam vodnega ekosistema. Merjena količina omenjenih nitritov kaže še primerno koncentracijo za življenje organizmov v jezeru. Po vsej verjetnosti ustrezna prisotna vrednost bakterij uspeva pri pretvorbi nitrita v nitrate.

Čeprav je **nitrat** manj toksičen kot nitrit, je previsoka vrednost lahko ogroža ribe. Previsoke vrednosti nitratov namreč povečajo možnost za razrast alg in drugih rastlin, pri čemer le-te odvezajo kisik drugim organizmom v vodi (eutrofikacija), ki zaradi pomanjkanja počasi propadejo. Prisotnost nitratov v jezeru ima lahko več vzrokov: ostanek razgradnje iztrebkov organizmov v jezeru, spiranje umetnih gnojil iz prsti s pomočjo padavin in izlivanje podzemnih voda v jezero, katere s sabo nosijo vodo številnih gnijočih sistemov. V Braslovškem jezeru je vrednost nitratov še v mejah normalnega, kar kaže na ustreznost pogojev za uspešno življenje organizmov v njem.

5.4. Ribištvo na Braslovškem jezeru

Ribiška družina Šempeter upravlja z vodami, ki so na področjih naslednjih občin: Braslovče, Žalec, Prebold, Vransko in Polzela. Ob 50-letnici RD Šempeter so izdali publikacijo, kjer so podali pregled njihove dejavnosti. Številne generacije so pustile sledi. Doseženi so bili vidni rezultati, od urejanja vodotokov ribnikov v Preserjeh, Preboldu in Braslovčah do izgradnje valilnic in skrbi za ribji zarod.

O ribjem bogastvu jezera smo povprašali člana Ribiške družine Šempeter, ki je najemnik Braslovškega jezera, Štefana Bednjaniča. Povedal je, da so vrata Ribiške družine vedno široko odprta vsem ljubiteljem narave. Na naša vprašanja nam je z veseljem odgovoril. Presenečeni smo bili, da je v Braslovškem jezeru toliko vrst rib.

- Vrste rib: krap, ščuka, babuška, rdečeoka, amur, podust, ploščič, rdečerepka, smuč, navadni ostriž, lin, zelenik.
- Lovna sezona: Vse leto, ker je to komercialni ribnik, ampak le z dovoljenjem. Letos se začne 3. 3. 2009.
- Kdaj in s čim krmite? V drugi polovica polletja in to s koruzo.
- Zarod: Tu je mlada riba.
- Koliko rib vložite v jezero? Letno 2000 kg oz. 2 t krapa.

Fotografija 25: Beli amur

Fotografija 26: Apnenje zgornjega braslovškega ribnika

5. ZAKLJUČEK

Raziskovalno nalogo smo izdelovali od oktobra do začetka marca 2009. V njej smo raziskali nastanek Braslovškega jezera in zgodovino turizma kot pomembne gospodarske dejavnosti. Pri pregledovanju virov smo ugotovili, da je teh zelo malo, zato smo se morali posluževati, dela na terenu, kjer smo se pogovarjali z ljudmi, ki so bili včasih neposredno vezani na dogajanje in tistimi, ki se ukvarjajo z razvojem in stanjem danes.

Turizem je panoga, ki predstavlja velik priliv finančnih sredstev v krajih, ki imajo za to naravne danosti. Glede na geografsko lego ima Braslovško jezero dobre pogoje za razvoj turizma, za druženje, preživljanje prostega časa v naravi ter bi tako omogočal obojestransko korist.

Zanimala nas je prepoznavnost Braslovškega jezera nekoč in danes. Potrjeni sta bili hipotezi, da je bilo jezero nekoč dobro obiskano in da krajani dobro poznajo, kaj vse se je tu nekoč dogajalo. Podatki anket to potrjujejo. Kritično so ocenili družbene dejavnike, ki odražajo današnje stanje. Menijo, da je družbenega življenja in aktivnosti ob jezeru premalo oz. ga sploh ni, čeprav so za to dani naravni pogoji.

Ugotovili smo, da so naravne možnosti za razvoj turizma zares dobre. Največji problem razvoja in pestrejšje ponudbe Braslovškega jezera je povezan z lastništvom jezera in okolice.

Jezero vzbuja veliko zanimanje za zdravo in aktivno preživljanje prostega časa v naravi in druženje. Vse to smo z našimi hipotezami predvideli. Te so bile potrjene izredno kritično. Fotografije, ki so nastale na terenu, so potrdile tudi našo zadnjo hipotezo, da je okolica jezera onesnažena in zanemarjena. To je razvidno tudi iz izjav občanov. Predvidevali smo, da je voda onesnažena, vendar je kemijska analiza pokazala, da je v mejah normalnih pogojev za uspešno življenje organizmov v njem.

Vsi govorimo o ekološki osveščenosti, da je v današnjem času še kako pomembno varovati okolje, zato se lahko ob našem problemu učimo, kako ravnati z naravo. S strani mladih smo v nalogi podali ideje za izboljšanje turističnega stanja. Med drugim smo podrobno izdelali predlog poti, kjer bi se odvijala prireditev Šport špas v organizaciji OŠ Braslovče in bi postala tradicionalna.

Kot mladi raziskovalci menimo, da je bilo v naši moči podati prikaz trenutnega stanja in predvideti konkretne rešitve za oživitev tega neokrnjenega dela naše občine, kjer bi lahko sodelovali tudi mi. Za ureditev, promocijo in s tem razmah turizma pa je potrebna pomoč občine, Turističnega društva in širše družbene skupnosti.

6. POVZETEK

Raziskovalna naloga predstavlja nastanek Braslovškega jezera kot umetnega jezera, ki ga napaja potok Trebnik. Osnovni namen raziskave je prikazati zgodovino Braslovškega jezera in dogajanje ob njem, ki je bilo v tem delu nekoč zelo pestro, v današnjem času pa je stanje povsem drugačno.

Poleg raziskovalnega brskanja po najrazličnejših virih iz preteklosti in sedanosti so bile temeljne raziskovalne metode anketa, intervju in delo na terenu.

Jezero vzbuja veliko zanimanje za ogled, zabavo, za zdravo in aktivno preživljanje prostega časa v naravi in različna druženja, kar pa je povsem zamrlo. Ugotovili smo, da so naravne

možnosti za razvoj turizma kljub vsemu dobre. Največji problem razvoja in pestrejšje ponudbe Braslovškega jezera je povezan s težavami lastništva jezera in okolice.

Skozi raziskovalno nalogo smo podali ideje za izboljšanje trenutnega stanja jezera in okolice. Izdelali smo predlog poti z nalogami, kako bi na zanimiv način mlade in starejše popeljali po okolici jezera.

Kot mladi raziskovalci vidimo ta problem trenutno nerešljiv, saj bo za to potrebno poskrbeti na nivoju občine, Turističnega društva Braslovče in širše družbene skupnosti.

7. ZAHVALA

Za izdelavo raziskovalne naloge je bilo potrebno vložiti veliko časa, dela in odrekaj, ne le z naše strani, ampak tudi naše mentorice in somentorice naloge ter drugih. Radi bi se zahvalili vsakemu posebej.

Najprej iskrena zahvala mentorci Bernardi Predovnik in somentorici Ireni Kumer za vso potrpežljivost, ki sta jo imeli z nami pri nastajanju naloge, pomoč pri iskanju gradiva, idejah za izboljšanje in popestritev, sprotno pregledovanje naloge, lektoriranje... skratka za vse tedne, dneve in ure, ki sta jih delili z nami.

Posebna zahvala velja vodstvu OŠ Braslovče, ki nam je omogočilo delo v računalniški učilnici in tiskanje naloge.

Iskrene zahvale naj bo deležna tudi gospa Milica Urankar za pomoč pri računalniškem oblikovanju naloge.

Zahvaljujemo se učencem 8. razreda, da so izpolnili anketo in občanom Braslovč, da so sodelovali v anketi in podali mnenja.

Hvaležni smo učiteljici kemije Bernardi Sopčič, da nam je pomagala pri kemijski analizi.

Hvala gospe Zvonki Dobnik in gospodu Mitji Šketu za obujanje spominov.

Za oris današnjega stanja gre zahvala gospe Jasmini Roter, Štefanu Bednjaniču, Branku Ribizlu in Branku Strojanski.

Zahvaljujemo se svojim staršem, da so nas podpirali pri izdelavi raziskovalne naloge in nam vedno stali ob strani.

Zahvala velja tudi Občini Braslovče, ki nas je finančno podprla, da lahko sodelujemo na natečaju Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline.

Še enkrat, hvala vsem.

8. VIRI IN LITERATURA

1. ARHIV turističnega društva Braslovče. 1961 – 1965.
2. ARHIV prosvetnega društva Braslovče. 1960 – 1965.
3. Bednjanič Štefan, član RD Šempeter, ustno sporočilo, 14. feb. 2009.
4. Dobnik Zvonka, upokojena delavka Gostinskega podjetja Braslovče, ustno sporočilo, 15. dec. 2008.
5. KRALJ, F. 1990. Braslovče: pregled življenja in dela v trgu in okolici. Braslovče. KS Braslovče, str. 25.
6. RIBIŠKA družina Šempeter: 50 let RD Šempeter. 2005. Šempeter: RD, 46 str.
7. Roter Jasmina, predsednica TD Braslovče, ustno sporočilo, 31. okt. 2008.
8. Šketa Matija, nekdanji umetnostni drsalec in kotalkar, ustno sporočilo, 2. mar. 2009.
9. TURISTIČNO društvo Braslovče: raziskovalna naloga. 1998. Braslovče: OŠ Braslovče, 54 str.

DIGITALNA FOTOGRAFIJA: Katja Rojnik, Branko Ribizel

LEKTORIRANJE: Irena Kumer